

Даниял кітабы - Жүз алпыс төртінші бөлім

Даниял 11-тараудың пайғамбарлық маңызы: тарихи және болашаққа қатысты салдарын ашып көрсету

Jeff Pippenger
2024-03-28

Даниялдың он бірінші тарауының он алтыншы аятында б.з.д. 63 жылы Помпейдің Яһуда мен Иерусалимді жаулап алуы баяндалады. Бұл сол тараудың қырық бірінші аятының орындалуы ретінде Америка Құрама Штаттарында жуық арада келетін жексенбілік заңды бейнелейді. Аятпен байланысты тарих қала қолға түскен кезде болып жатқан азаматтық соғысты айқындайды, сөйтіп қазір Америка Құрама Штаттарында болып жатқан АҚШ Азаматтық соғысының қайталануын көрсетеді. Оқ атылған-атылмағанына қарамастан, қазір Америка Құрама Штаттарын бақылау үшін екі тап күрес жүргізіп жатыр. Помпей Иерусалимді жаулап алған кезде, бұл Иерусалимнің б.з. 70 жылы қиратылғанға дейін Рим билігінің қол астында қалатынын көрсетті. Осылайша, бұл Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалықтың аяқталуын белгілейтін жуық арада келетін жексенбілік заңның түпбейнесі болды.

Помпей — осы үзіндіде айқындалатын төрт Рим билігінің біріншісі. Римдік болған Марк Антоний де айқындалған, бірақ Рим басшылары ретінде бейнеленген төрт биліктің ішінде Антоний Римге қарсы бүлік шығарып, Мысырмен Римге қарсы одақ құрған римдік басшылықты білдіреді. Помпей, Юлий Цезарь, Август Цезарь және Тиберий Цезарь — жер аңының республикалық мүйізінің төрт ұрпағын бейнелеу үшін пайғамбарлық тұрғыдан қолданылған төрт римдік.

Помпей, 1863 жылғы ұрпақтағы АҚШ Азаматтық соғысының бүлігін бейнелей отырып, сондай-ақ соңғы ұрпақты және қазір басталып кеткен бүгінгі «азаматтық соғысты» да көрсетеді. Юлий Цезарь екінші ұрпақты бейнелейді; сол кезде Америка Құрама Штаттары халықтар арасындағы жетекші ұлт ретінде берік орнықты, бірақ 1913 жылы, қаржы жүйесінің егемендігі жаһаншыл банктік жүйеге беріліп, бір дүниежүзілік үкімет үшін жұмыс басталған кезде, ол өлтірілді. Август Цезарь қантөгіске қарамастан, Америка Құрама Штаттары дүниенің қызғанышын тудырған бірінші екі дүниежүзілік соғыстың даңқты жылдарын бейнелейді. Ал соңғы ұрпақта маскүнемдігімен және Мәсіхтің айқышқа шегеленуімен белгілі Тиберий Цезарь, мәні жағынан, алғашқы католик президенті Джон Ф. Кеннедидің сайлануымен басталған кезеңді бейнелейді; осылайша Римге тағзым ететін ұрпақ айқындалады.

Помпеймен байланысты бұл пайғамбарлық мәселелер маңызды, бірақ біз қазір Помпей мен он алтыншы аяттың алдындағы пайғамбарлық тарихқа назар аударып отырмыз; бұл тарих тараудың алғашқы екі аятынан басталып, 1989 жылды ақырзаман уақыты ретінде айқындайды, содан кейін Рейганнан бергі ауқатты алтыншы Президентті көрсетеді, ол жаһанданушыларды қоздырады, мұны Трамптың сөзсіз іске асырғаны анық.

Трамп Кирден кейінгі төртінші билеуші, бай парсы патшасы Ксеркс арқылы бейнеленеді; ол сондай-ақ Естер оқиғасында Ахасверош деген атпен белгілі. Аяттарда Ксеркстен кейін келетін келесі патша үшінші аятта Ұлы Александр болып табылады. Тарихи тұрғыдан Ксеркс пен Ұлы Александрдың арасында сегіз билеуші болған. Трамптан бастап, Ұлы Александр арқылы бейнеленген бір дүниежүзілік үкіметке дейін, он патша бейнеленген; Трамп — біріншісі, ал Александр — соңғысы.

Пайғамбарлық желілер дүниенің ақырында жер бетіндегі барлық патшалардың папалықпен азғындық жасайтынын айқындайды, әрі сол патшалар «он патша» ретінде бейнеленген. Он бөлікті патшалықтың басшысы болған әрі Изабелге үйленген Ахаб, барлық он патша папалықпен азғындық жасайтын болса да, мұны ең әуелі істейтін бір негізгі патша бар екенін көрсетеді. Папалыққа жердің тағы алғаш рет берілген кезде, сол негізгі патша 496 жылы франктердің (Францияның) патшасы Хлодвиг болды. Бұл папалықтың Францияға Католик шіркеуінің тұңғышы және Католик шіркеуінің үлкен қызы деген атақ беруімен үйлеседі.

Францияның Римді өркениетті әлемнің тағына отырғызу арқылы жүзеге асырған пайғамбарлық ісі Америка Құрама Штаттарының пайғамбарлық ісін бейнелейді. Киелі кітап пайғамбарлығындағы жексенбілік заң Америка Құрама Штаттарында басталып, содан кейін жер бетіндегі әрбір ұлт сол үлгіге ереді. Пайғамбарлықтағы жолдан кейін жол, соңғы күндері күнә адамының өзімен азғындық жасайтын он патшаның ішіндегі бас патша, яғни бірінші әрі ең бастысы, Америка Құрама Штаттары екенін көрсетеді. Екінші және үшінші аяттарда бірінші бай патша Ксеркс пен соңғы патша Александр Македонскийдің арасында ешбір патша көрсетілмесе де, тарих он патшаны айқындайды. Он саны сын-қатерді білдіреді, сондай-ақ ол одақты да білдіреді.

Әлем бетпе-бет келіп тұрған сынақ — аңының мүсіні ретінде бейнеленген дүниежүзілік жүйенің орнатылуы. Бұл сынақ Америка Құрама Штаттарында жуық арада қабылданатын жексенбілік заңнан басталып, жер жүзіндегі әрбір халық сол үлгіге ерген кезде аяқталады. Иса әрдайым бір нәрсенің соңын оның басымен суреттейді; сондықтан екінші және үшінші аяттарда бай патша мен Ескендірдің арасында ешбір патша аталмаса да, тарих ең бай президенттен басталатын сынақ үдерісін айқындайды; ол бұзылған саяси жүйеге қатысу арқылы байлық өндіргендіктен емес, өзінің іскерлік бастамалары арқылы бай болған еді.

Америка атауы «Amerigo» есімінің латынша нұсқасынан туындаған; бұл есім XV ғасырдың соңы мен XVI ғасырдың басында Жаңа Дүниеге бірнеше сапар жасаған зерттеуші әрі теңізші италиялық Америго Веспуччиден шыққан. Жалпы алғанда, Веспуччидің зерттеу сапарлары Жаңа Дүниені игеруде пайда табудың, ауқымын кеңейтудің және беделге ие болудың ықтимал мүмкіндіктерін көрген демеушілер мен қамқоршылардың қаржылық қолдауының, капитал салымдарының арқасында мүмкін болды. «Америка» атауы пайда өндіруге бағытталған талпыныстың символы болып табылады.

Иса әрдайым бір нәрсенің ақырын оның басталуымен бейнелейді, ал Мидо-Парсыдың екі мүйізді патшалығынан Ескендір Зұлқарнайын бейнелейтін бір дүниежүзілік үкіметке өтетін

көпірді білдіретін он патшаның басталуы Франция мен Ахаб арқылы алдын ала бейнеленген патшалықтың президенті болып табылатын бай патшадан басталады; егер бүкіл әлем сатып алып, сата алуды қаласа, Құрама Штаттардың билігімен байланысты экономикаға тап болып, сол бүкіл әлемді Католик шіркеуіне бас июге мәжбүр еткен кезде, ол да Ескендір Зұлқарнайын бейнелейтін басқа айналады.

Аян кітабының он жетінші тарауындағы жетінші патшалық — он патша; ал он патшаның бірінің пайғамбарлық сипаты — олар Бабыл жезөкшесіне өздерінің жетінші патшалығын беруге келісердің алдында аз ғана уақыт өмір сүреді; ол да бар-жоғы «бір сағат» қана бірге тұрады. Олардың бұл келісімді қабылдауының пайғамбарлық себебі — Бабылдың шарабына мас болғандығында. Тарихи тұрғыдан алғанда, Ескендір Зұлқарнайын да аз ғана уақыт билік жүргізді, өйткені оның патшалығы қаншалықты тез орнаса, оның өмірі де соншалықты тез аяқталды; себебі ол өзін ішімдікпен өлтірді. Осылайша ол Біріккен Ұлттар Ұйымының он патшасының аз уақыттылығы мен мас болуын бейнелейді. Ескендір Зұлқарнайын орнынан көтеріле салысымен күйреді, әрі оның патшалығы төрт желге берілді; бұл оның бұрынғы патшалығын қайта орнатуға бағытталған кейінгі күресті айқындайды.

Мен де Мидиялық Дарийдің бірінші жылында оны қолдап, нығайту үшін тұрған едім. Ал енді мен саған шындықты көрсетемін. Міне, Парсыда әлі үш патша көтеріледі; ал төртіншісі олардың бәрінен әлдеқайда бай болады; және өз байлығының күші арқылы ол баршаны Грекия патшалығына қарсы қоздырады. Сонда ұлы бір патша көтеріледі, ол зор үстемдікпен билік жүргізіп, өз еркіне сай әрекет етеді. Ал ол көтерілген кезде, оның патшалығы күйреп, аспанның төрт желіне қарай бөлініп кетеді; бірақ оның ұрпағына да тимейді, әрі оның билік жүргізген үстемдігіне сай да болмайды; өйткені оның патшалығы олардан өзге басқа біреулер үшін жұлып алынады. Даниял 11:1–4.

Ескендірдің патшалығы қалай тез бірігіп пайда болса, дәл солай тез ыдырап кетті, өйткені ол соңғы күндерді бейнелейді; сол кезең туралы пайғамбарлықта оқиғалардың жедел түрде болатыны көрсетілген.

«Зұлымдықтың күштері өз күштерін біріктіріп, топтасып жатыр. Олар соңғы ұлы дағдарысқа дайындалып, нығаюда. Жақында біздің дүниемізде ұлы өзгерістер болады, әрі соңғы оқиғалар шапшаң өрбиді». Testimonies, 9-том, 11-бет.

Исламның үшінші қасіреті бірінші және екінші қасіреттердің пайғамбарлық сипаттамаларының негізінде орнықтырылған. Бірінші қасіретте Мұхаммедтің келуімен басталып, келесі кезеңге дейін жалғасқан бір мерзім болды; ол кезең «бес ай» немесе жүз елу жыл деп айқындалады, сол уақытта Ислам Римнің әскерлеріне «зиян келтіретін» еді. Жүз елу жылдық уақыт пайғамбарлығының аяқталуы, сонымен бір мезгілде, үш жүз тоқсан бір жыл және он бес күндік пайғамбарлықтың басталуын білдіреді; сол кезде екінші қасіреттегі Ислам енді Римнің әскерлерін «өлтіретін» еді.

2001 жылғы 11 қыркүйек бірінші қасіреттің Мұхаммед арқылы бейнеленген кезеңінің келгенін белгіледі; бұл кезең 2023 жылғы 7 қазанды Исламның ежелгі тура мағынадағы «Даңқты Жерде» — Америка Құрама Штаттарының баламасы болып табылатын жерде —

«Римнің әскерлеріне» «зиян келтіре» бастайтын кезеңнің басталуы ретінде қамтиды, ал 2023 жылғы 7 қазаннан бері, осы мақаланың 2024 жылғы 17 ақпанда жазылуы сәтінде, Исламның Рим әскеріне қарсы жасаған шабуылдарының саны екі жүзге таяп қалды.

Жақында енгізілетін жексенбілік заң кезінде Құрама Штаттар Киелі кітаптағы пайғамбарлықтың алтыншы патшалығы ретінде «өлтіріледі»; бұл исламдық шабуылдардың үш жүз тоқсан бір жыл және он бес күніне сәйкес келеді, сол кезде олардың үшінші ұлы жихадының соғысы күшейе түскен шақта Римнің бұрынғы әскерлері өлтірілген болатын. Михаил орнынан тұрған кезде, адамзатқа берілген сынақ мерзімі аяқталып, жеті соңғы пәле кезінде төрт жел толықтай босатылады.

«Мен халықтардың қаһарын, Құдайдың қаһарын және өлілерді соттайтын уақыттың бір-бірінен бөлек әрі айқын дара екенін, олардың бірінен кейін бірі келетінін көрдім; сондай-ақ Михаилдің әлі орнынан тұрмағанын және бұрын-соңды болмаған алапат қасірет уақытының әлі басталмағанын көрдім. Қазір халықтар қаһарланып жатыр, бірақ біздің Ұлы Бас Діни қызметкеріміз киелі орында Өз қызметін аяқтағанда, Ол орнынан тұрады, кек алу киімдерін киеді, содан кейін соңғы жеті нәубет төгіледі.

«Мен төрт періштенің төрт желді Иса киелі орында Өз ісін аяқтағанға дейін ұстап тұратынын, ал содан кейін соңғы жеті пәленің келетінін көрдім». Early Writings, 36.

Уайт ханым «төрт желді» «бұзылып шығып, өз жолында өлім мен қирау әкелуге ұмтылған ашулы ат» ретінде бейнелейді, әрі олар сынақ мерзімі жабылғанда толықтай босатылады. Олар екінші қасіретте «төрт жел» ретінде емес, «төрт періште» ретінде босатылған күйде көрсетілді.

Кернейі бар алтыншы періштеге: «Ұлы Евфрат өзеніне байланып қойылған төрт періштені босат»,— деп айтты. Сонда адамдардың үштен бір бөлігін өлтіру үшін бір сағатқа, бір күнге, бір айға және бір жылға арнап әзірленген әлгі төрт періште босатылды. Аян 9:14, 15.

«Төрт жел» немесе «төрт періште» — бұл рәміз қолданылған мәнмәтінге қарай Исламның рәміздері. Ескендір Зұлқарнайын көтерілгенде, оның патшалығы — айдаһардың, аңның және жалған пайғамбардың үш құрамды патшалығының үштен бірі, яғни жетінші патшалық — «ол тұрған кезде, оның патшалығы күйрейді де, көктің төрт желіне қарай бөлінеді». Адамзатқа берілген сынақ мерзімі аяқталғанда, төрт жел, яғни төрт періште, босатылады да, оның патшалығын күйретеді, өйткені оның патшалығы «күйрейді». Сонда сол он патша және олардың серіктері — жаһанданушы көпестер — алыстан тұрып, жоқтап, зарлап жылайтын болады.

Міне, патшалар жиналды, олар бірге өтіп кетті. Олар оны көріп, қайран қалды; абыржып, асығыс қашып кетті. Сол жерде оларды қорқыныш биледі, толғағы жеткен әйелдікіндей азап қысты. Сен Таршиш кемелерін шығыс желімен күйретесің. Забур 48:4–7.

Он патшаның экономикалық құрылымы Исламның «шығыс желімен» күйретіледі.

Ескекшілерің сені ұлы суларға алып келді; шығыс желі сені теңіздердің қақ ортасында қиратып тастады. Сенің байлығың, жәрмеңкелерің, тауарың, теңізшілерің мен бағыттаушыларың, кеме жамаушыларың, сауданмен айналысушылар және сенің ішіндегі барлық соғыс адамдарың, сондай-ақ сенің ортаңда болған бүкіл жиының қазанның күні теңіздердің қақ ортасына құлайды. Езекиел 27: 26, 27.

Исламның «шығыс желі» Александр Македонскийдың патшалығының «сындырылып», төрт желге берілгені арқылы бейнеленгендей, «олардың күйреу күні» он патшаның патшалығын талқандайды. Даниял кітабының он бірінші тарауында орын алған тарихтың көп бөлігі он бірінші тарау өзінің ақырғы орындалуына жеткенде қайталанатын болады. Сол тарихтарды қай жерде дұрыс ажырату керектігін анықтау — пайғамбарлықтың шәкірттері болуға шақырылғандардың пайғамбарлық еңбегі. Даниялдың он бірінші тарауының соңғы алты аяты Михаил орнынан тұрып, адамзатқа берілген сынақ мерзімі аяқталған сәтте түйінделеді. Александр Македонскийдың патшалығы төрт желге бөлінгенде, бұл сынақ мерзімінің аяқталуын білдіреді және бесінші аяттан кейінгі пайғамбарлық тарихтың жаңа пайғамбарлық желі ретінде қарастырылуға тиіс екенін айқындайды.

Бесінші аяттан он алтыншы аятқа дейінгі аралық 538 жылдан бастап жақын арада келетін жексенбілік заңға дейінгі тарихты айқындайды. Бесінші аяттан тоғызыншы аятқа дейін 538 жылы басталып, 1798 жылы ақырзаман уақытында аяқталған папалық биліктің бір мың екі жүз алпыс жылдық тарихын бейнелейді. Оныншы аят ақырзаман уақытында, 1989 жылы, папалық билік Кеңес Одағын жайпап өткен кезде, қыркыншы аятқа тәнбейнеленетін тарихты айқындайды. Он бірінші және он екінші аяттар қазіргі Украинадағы жанама соғысты айқындайды; бұл соғыста Путин мен Ресей жеңіске жетеді, бірақ Путиннің жеңісінен кейінгі салдар «Ниневия шайқасына» және «Хосроудың құлауына» параллель болады; бұл алғашқы қасірет тарихында Исламды босатып шығарған «түпсіз тұңғықты ашқан кілт» болды.

Путиннің қысқа мерзімді жеңісінің салдарынан кейін, он үшінші мен он бесінші аяттарда Америка Құрама Штаттары сенімхат арқылы жүргізілген соғыста жеңіске жетеді; яғни бұл Екінші дүниежүзілік соғыстан бері жүргізіліп келген сенімхат соғысының қорытындысы болады. Бұл үзінді үш шайқасты айқындайды: бірінші шайқас 1989 жылы, оныншы және қыркыншы аяттардың орындалуымен, аяқталды; екіншісі — қазіргі Украинадағы соғыс — он бірінші және он екінші аяттарды білдіреді; ал үшінші сенімхат соғысы, Америка Құрама Штаттарының түпкілікті жеңісін білдіретін, он үшінші мен он бесінші аяттарда көрсетілген.

Бесінші аяттан он бесінші аятқа дейін бейнеленген осы төрт кезеңге қатысты мойындалуға тиіс жайт — қазіргі Украинадағы соғысты, содан кейін Америка Құрама Штаттарының қарымта әрекетін бейнелейтін соңғы екі кезең мөрлеу уақытында жүзеге асады. Он алтыншы аят Америка Құрама Штаттарында жуық арада келетін жексенбілік заңды айқындайды. Бесінші аяттан оныншы аятқа дейін 538 жылдан 1798 жылғы ақыр заманға дейінгі, содан соң 1989 жылғы ақыр заманға дейінгі тарихты бейнелейді. Сондықтан он бірінші аяттан он бесінші аятқа дейін бейнеленген соңғы прокси-соғыстың екі шайқасы Езекиел кітабының он екінші тарауы әрбір аянның әсері жүзеге асатын кезең ретінде

айқындайтын дәуірде орындалады.

Бұл аяндар Езекиелге «дөңгелек ішіндегі дөңгелектер» ретінде көрсетілді, оны Уайт ханым «адамзат оқиғаларының күрделі өзара тоғысуы» деп айқындайды. Украинадағы соғыстың тарихы, Путиннің жеңісі, содан кейін оның күйреуі, ал бұдан соң Америка Құрама Штаттарының жеңісі — Құдай Сөзіндегі өсиет үстіне өсиет болып ашылатын ең күрделі аяндардың бірі.

Езекиелдің «доңғалақ ішіндегі доңғалақтары» туралы түсіндірме бере отырып, Уайт ханым Езекиел бұл доңғалақтарды алғаш көргенде бәрі ретсіздік болып көрінгенін айтады; бірақ ақырында Езекиел доңғалақтардан, яғни «адамзат оқиғаларының күрделі өзара әрекеттестігінен», кемел тәртіпті таныды. Он бірінші тармақтан он бесінші тармаққа дейін бейнеленген тарихты дұрыс ажырату үшін Католик шіркеуі мен нацистік Германия арасындағы қатынас түсінілуі керек, өйткені Украинадағы нацистік басшылар сол қатынастың өкілдік жүргізушілері болып табылады.

Сондай-ақ 1918 жылы Португалияның Фатима жерінде орын алған, «пәк қыз Мәриям» деп аталатынның көрінуінің рөлін, соның ішінде сол тарихтағы үш балаға «пәк қыз Мәриям» деп аталатын қалдырған үш құпияны да түсіну қажет. Католик шіркеуі мен атеистік Ресей арасындағы күресті және Екінші дүниежүзілік соғысты сипаттайтын осы үш хабардың алғышарты Украинадағы соғыста бейнеленген Фатима жолдауының бір бөлігі болып табылады.

Француз революциясы, оның Католик шіркеуімен пайғамбарлық байланысы, әрі түптің түбінде Путинді бейнелейтін Наполеон Бонапартпен байланысы да — Украинадағы соғыста бейнеленген «дөңгелектердің» бірі. Француз революциясының Америка Құрама Штаттарымен пайғамбарлық байланысы да осы тарихта көрсетілген; өйткені Франция құлдырап бара жатқан кезде Путин Наполеон арқылы бейнеленетіні сияқты, 1989 жылғы шайқаста католицизм әскерлерінің басшысы болған бұрынғы актер Рональд Рейган да Украина құлдырап бара жатқан кезде бұрынғы актер Зеленскийдің бейнесі болып табылады. Осы аяттардағы тоғысатын әрі өзара байланысатын дөңгелектерде, Зеленскийді қолдап келген әрі қазір де қолдап отырған Америка Құрама Штаттарындағы демократ саясаткерлер үшін соңғы тамшыны Путин жеңіске жеткен кезде әшкерелейді.

Бұл зерттеуді келесі мақалада жалғастырамыз.

«Хебар өзенінің жағасында Езекиел солтүстіктен келе жатқандай көрінген құйынды желді көрді: “зор бұлт, өз ішіне оралған от, және оның айналасында жарқырау болды, ал оның ортасынан кәріптас түстес бір нәрсе көрінді”. Бірін-бірі қиып өтетін бірнеше доңғалақ төрт тірі жан арқылы қозғалысқа келтірілді. Осылардың бәрінен жоғарыда “таққа ұқсас нәрсе, сапфир тасындай көріністе болды; ал таққа ұқсас нәрсенің үстінде жоғарыда адамға ұқсас бір бейне бар еді”. “Керубтердің арасында олардың қанаттарының астында адам қолының пішіні көрінді”. Езекиел 1:4, 26; 10:8.

Доңғалақтардың құрылысы соншалық күрделі еді, алғаш қарағанда олар ретсіздік ішінде тұрғандай көрінетін; бірақ олар толық үйлесіммен қозғалды. Керубтердің

қанаттарының астындағы қол арқылы демеліп, соның басшылығымен жүрген көктегі жаратылыстар бұл доңғалақтарды қозғалысқа келтіріп тұрды; олардың үстінде, сапфир тағында, Мәңгілік Ие отырды; ал тақты айнала қоршаған кемпірқосақ — Құдайдың рақымының белгісі еді.»

«Дөңгелек тәрізді күрделі құрылымдар керубтердің қанаттарының астындағы қолдың басшылығымен болғаны сияқты, адамзат оқиғаларының күрделі өрбуі де құдайлық бақылаудың астында. Ұлттардың тартысы мен аласапыранының арасында керубтердің үстінде отырған Тұлға әлі де жердегі істерді басқарып отыр.

Өздеріне белгіленген уақыт пен орынды бірінен соң бірі иеленген халықтардың тарихы, өздері мағынасын ұқпаған ақиқатқа бейсаналы түрде куәлік ете отырып, бізге тіл катады. Бүгін әрбір ұлтқа да, әрбір адамға да Құдай Өзінің ұлы жоспарында орын белгілеп қойған. Бүгін адамдар да, халықтар да қателеспейтін Құдайдың қолындағы тіктеуішпен өлшеніп жатыр. Әрқайсысы өз таңдауы арқылы өз тағдырын айқындауда, ал Құдай бәрін де Өз мақсаттарының орындалуы үшін билеп-төстеп тұр.

«Ұлы МЕН БАРМЫН Өз Сөзінде белгілеп берген тарих, өткен мәңгіліктен болашақ мәңгілікке дейін пайғамбарлық тізбектегі буынды буынға жалғап, бізге бүгін ғасырлар легінің қай тұсында тұрғанымызды және алдағы заманда нені күтуге болатынын айтып береді. Осы уақытқа дейін орындалуы тиіс деп пайғамбарлық алдын ала айтқанның бәрі тарих беттерінде өз ізін қалдырды, сондықтан әлі де келуге тиістінің бәрі де өз ретімен орындалатынына нық сенімді бола аламыз». Тәрбие, 178.